

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
ग्रंथपालन आणि माहितीशास्त्र विशारद (B.Lib I.Sc.)
परीक्षा : डिसेंबर-२०२३

सत्र - २

विषय : प्रलेखन आणि माहितीशास्त्र (BL-31-221)

दिनांक : ०५/१२/२०२३

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना: १) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.

प्र.१ योग्य पर्याय निवडा

(१०)

१. पारंपारिक, अपारंपारिक, नवपरिचीत आणि यांत्रिक प्रलेखांमध्ये माहिती स्रोतांचे वर्गीकरण कोणी केले ?
अ) रंगनाथन ब) ब्रॅडफोर्ड
क) ग्रोगन द) हेन्सन
२. खालीलपैकी कोणता माहितीचा तृतीयक स्रोत आहे ?
अ) नियतकालिक ब) पाठ्यपुस्तक
क) संदर्भ ग्रंथ द) ग्रंथसूची
३. DRTC ची स्थापना कोणत्या वर्षी झाली ?
अ) १९६२ ब) १९५२
क) १९४२ द) यापैकी नाही
४. शास्त्रीय लेखांचे सार ---- या नियतकालिकामध्ये प्रकाशित केले जाते.
अ) इंडियन सायन्स अॅबस्ट्रॅक्ट ब) इन्सडॉक
क) डेसिडॉक द) यापैकी नाही
५. निर्देशन सेवा आणि सार सेवा कोणत्या स्रोत /साधनांतर्गत येतात ?
अ) प्राथमिक साधन ब) द्वितीयक साधन
क) तृतीयक साधन द) यांत्रिक साधन
६. रंगनाथन यांनी प्रलेखांचे वर्गीकरण किती गटात केले ?
अ) ३ ब) ४
क) २ द) ५
७. SDI चा अर्थ आहे ----
अ) सिलेक्टिव डेसिमनेशन ऑफ इन्फॉरमिशन ब) सिलेक्टिव डेव्हलपर्स ऑफ इन्फॉरमिशन
क) सिलेक्टिव डेसिमनेशन ऑफ इंडेक्सिंग द) सायन्स डेव्हलपमेंट ऑफ इंडिया
८. १९४८ मध्ये एस. सी. ब्रॅडफोर्ड यांनी ----- नावाचा ग्रंथ लिहिला.
अ) प्रलेख ब) डॉक्युमेंटेशन
क) निर्देश द) सायन्स अॅबस्ट्रॅक्ट
९. खालीलपैकी कोणता द्वितीयक स्रोत/साधन नाही ?
अ) निर्देशन सेवा ब) सार
क) संदर्भ ग्रंथ द) प्रबंध
१०. Communication ही संज्ञा कोणत्या भाषेपासून आली आहे ?
अ) लॅटिन ब) ग्रीक
क) जर्मन द) फ्रेंच

प्र.२ थोडक्यात उत्तरे लिहा (कोणतेही २)

(३०)

१. चांगल्या भाषांतराचे गुण व प्रकार सांगा.
२. डेनिस ग्रोगन यांनी केलेले प्रलेखांचे वर्गीकरण आकृतीसह स्पष्ट करा.
३. उपयोजकांचे माहिती मागणीचे दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

प्र.३ सविस्तर उत्तरे लिहा (कोणतेही २) (४०)

१. सार म्हणजे काय? त्याचे प्रकार स्पष्ट करा.
२. निवडक माहितीचे प्रसारण व त्याचे सेवेतील टप्पे आकृतीसह स्पष्ट करा.
३. प्रलेख म्हणजे काय? त्याची कार्य व सेवा सांगा.

प्र.४ टिपा लिहा (कोणत्याही २) (२०)

१. डेसिडॉक
२. प्रचलित जागरूकता सेवा
३. निसाट (NISSAT)

English Translation

Documentation and Information Science (BL-31-221)

Q. 1 Choose the correct option (10)

1. Who categorized information source into conventional, non conventional, neo conventional and micro documents ?

a) Ranganathan	b) Bradford
c) Grogan	d) Henson
2. Which of the following is a Tertiary Sources of Information?

a) Journal	b) Textbook
c) Reference Book	d) Bibliography
3. DRTC was founded in the year _____

a) 1962	b) 1952
c) 1942	d) None of the above
4. Abstract of scientific articles gets published in " _____ " periodical.

a) Indian Science Abstract	b) INSDOC
c) DESIDOC	d) None of the above
5. Indexing service and Abstracting service comes under _____

a) Primary Source	b) Secondary source
c) Tertiary source	d) Meta Document
6. Dr. Ranganathan divided the information sources in how many categories?

a) 3	b) 4
c) 2	d) 5
7. SDI stands for _____

a) Selective Dissemination of Information	b) Selective Developer of Information
c) Selective Dissemination of Indexing	d) Science Development of India
8. In 1948 S. C. Bradford has written _____ book.

a) Document	b) Documentation
c) Index	d) Science Abstract
9. Which of the following are not the secondary sources?

a) Indexing service	b) Abstract
c) Reference Book	d) Thesis
10. The term of Communication come from which language?

a) Latin	b) Greek
c) German	d) French

Q. 2 Answer the following in short (Any 2) (30)

1. Explain good qualities of translation & its types.
2. Explain Categorisation of Sources by Grogan with diagram.
3. Explain Users information need approach

Q. 3 Answer the following in detail (Any 2) (40)

1. What is mean Abstract? Explain its types.
2. Explain Selective Dissemination of Information & its service stages with diagram.
3. What is mean by Document? Explain its functions & services.

Q. 4 Write Short notes (Any 2) (20)

1. DECIDOC
 2. Current Awareness Service
 3. NISSAT
-